

Samtök iðnaðarins

Staða menntunar og þörf fyrir menntað starfsfólk

Niðurstöður könnunar — Ingi Bogi Bogason -Davíð Lúðvíksson/Vilborg Helga Harðardóttir

Framkvæmd

Lýsing á rannsókn

Unnið fyrir	Samtök iðnaðarins
Markmið	Að kanna stöðu menntunar og framtíðarþörf fyrir menntað starfsfólk meðal félagsfyrirtækja Samtaka iðnaðarins. Einnig að kanna breytingar frá fyrri mælingu
Framkvæmdatími	17. desember 2010 til 10. janúar 2011 (samanburður við janúar 2004)
Aðferð	Netkönnun
Úrtak	300 stærstu aðildarfyrirtæki Samtaka iðnaðarins og 200 smærri fyrirtæki
Verknúmer	4020583

Stærð úrtaks og svörun

Úrtak	500
Svara ekki	297
Fjöldi svarenda	203
Svarhlutfall	40,6%

Greiningarbreytur

Staðsetning	Höfuðborgarsvæðið og landsbyggðin
Fjöldi starfsmanna	Fimm flokkar
Tegund iðnaðar	Fimm flokkar
Sprotafyrirtæki	Tveir flokkar
	Einnig voru spurningar greindar innbyrðis

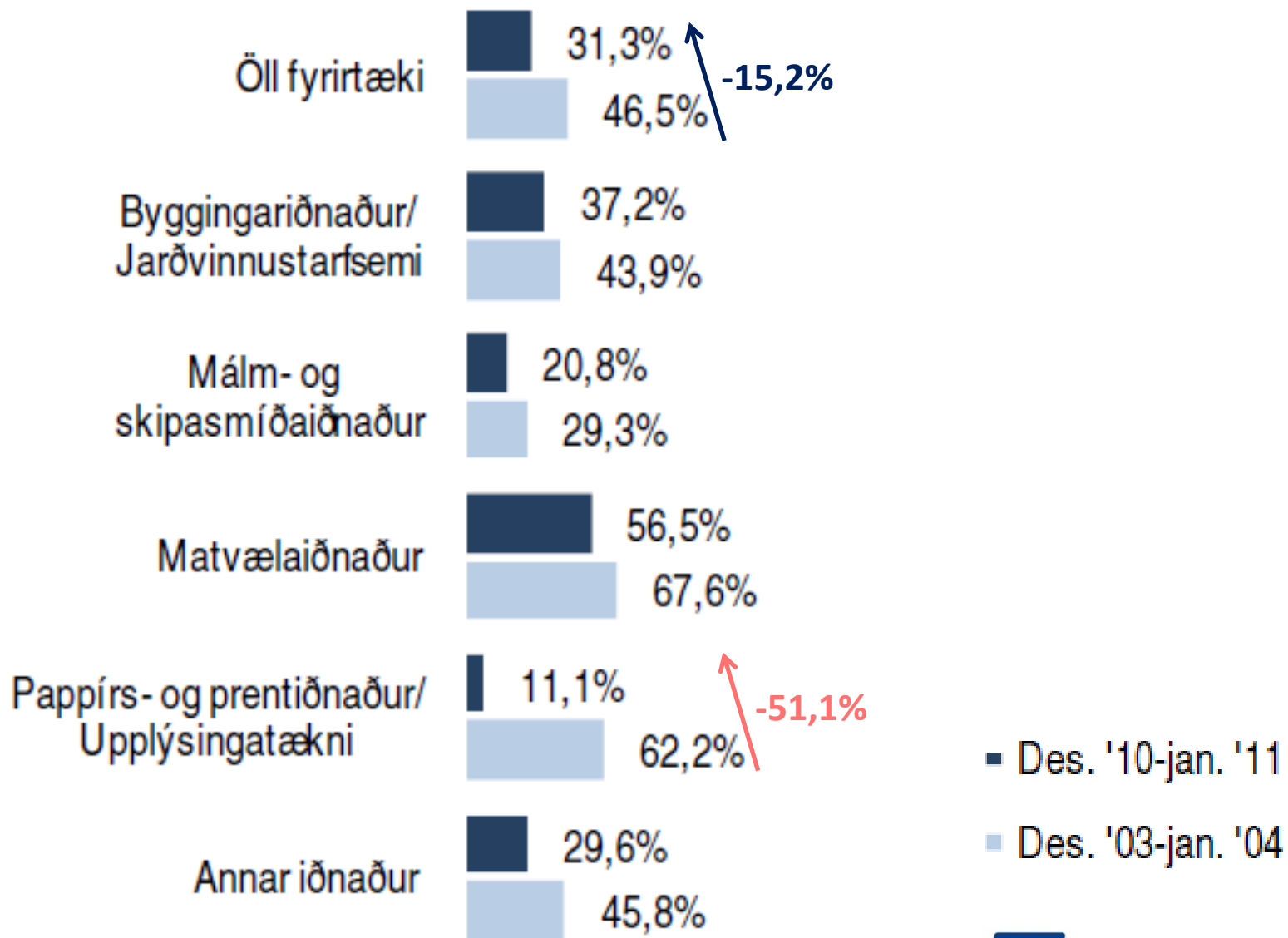
Bakgrunnsupplýsingar

Staðsetning, tegund iðnaðar, sprotafyrirtæki

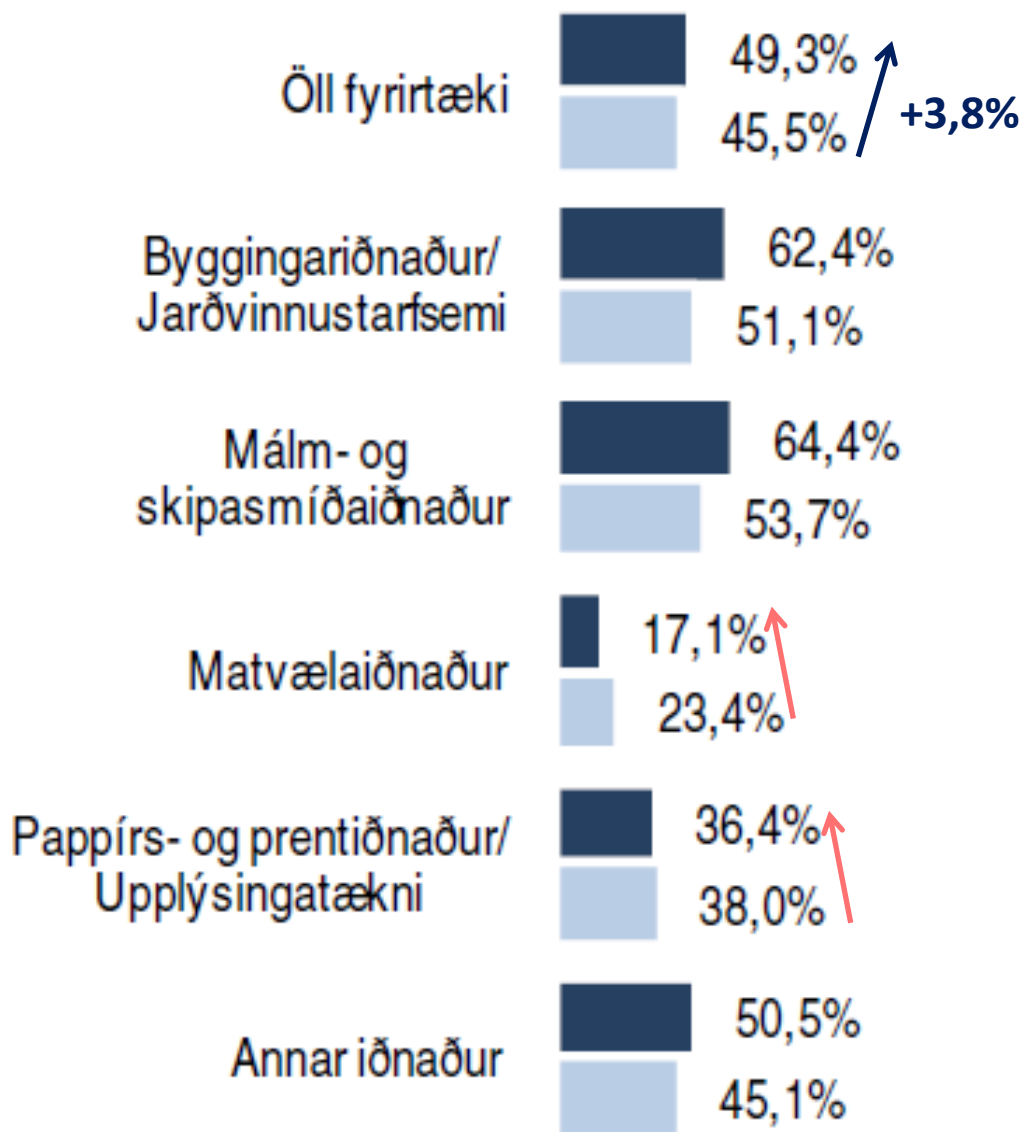
	Fjöldi svara	
Staðsetning		
Höfuðborgarsvæðið	127	62,6%
Landsbyggðin	76	37,4%
Tegund iðnaðar		
Byggingariðnaður/Jarðvinnustarfsemi	63	31,1%
Málm- og skipasmíðaiðnaður	26	12,8%
Matvælaiðnaður	27	13,3%
Pappírs- og prentiðnaður/Upplýsingatækni	30	14,8%
Annar iðnaður	57	28,1%
Sprotafyrirtæki		
Já	14	6,0%
Nei	189	95,0%

Niðurstöður einstakra spurninga

Meðalhlutfall ófaglærðra starfsmanna eftir tegund iðnaðar

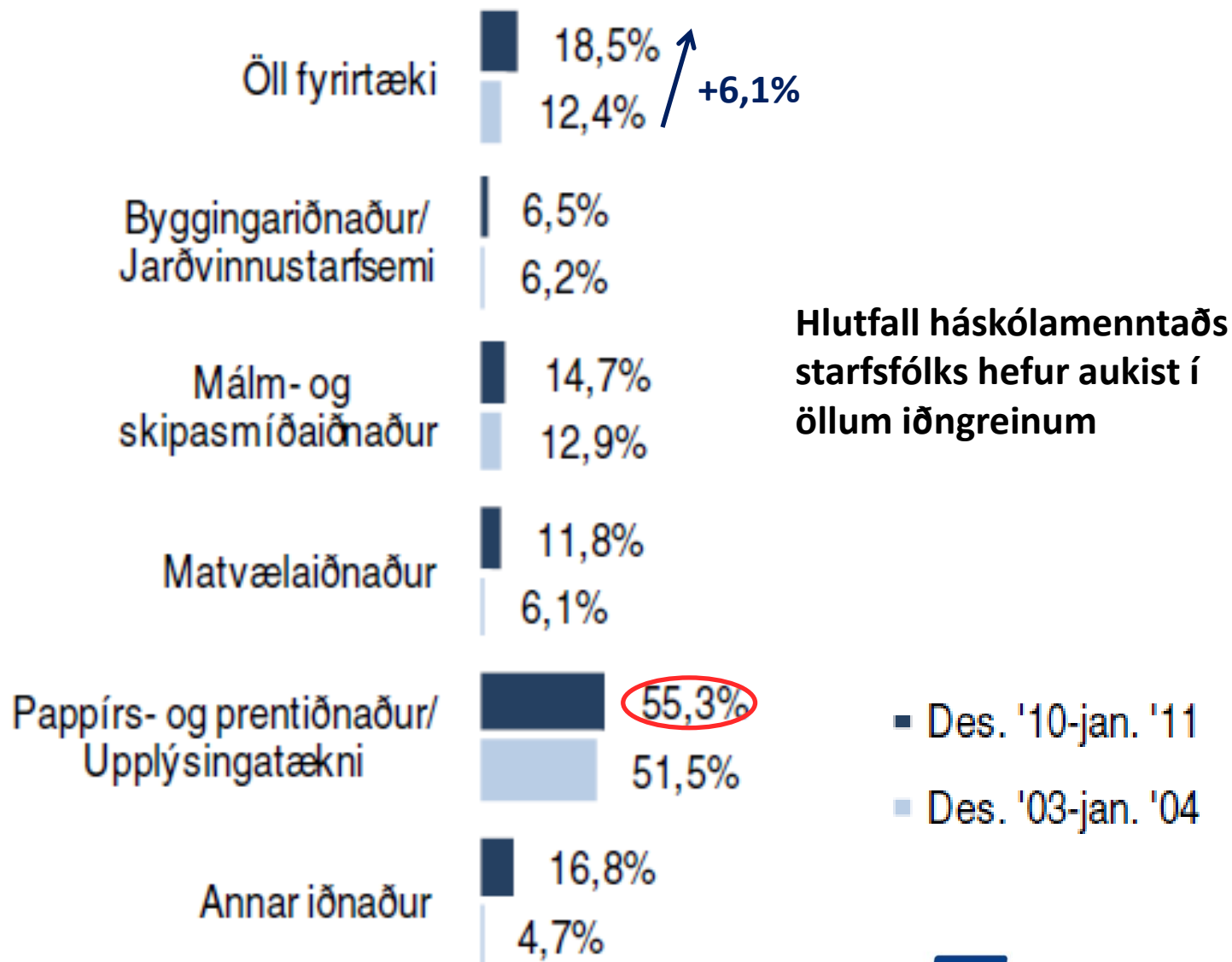
Meðalhlutfall iðn- og starfsmenntaðs starfsfólks eftir tegund iðnaðar

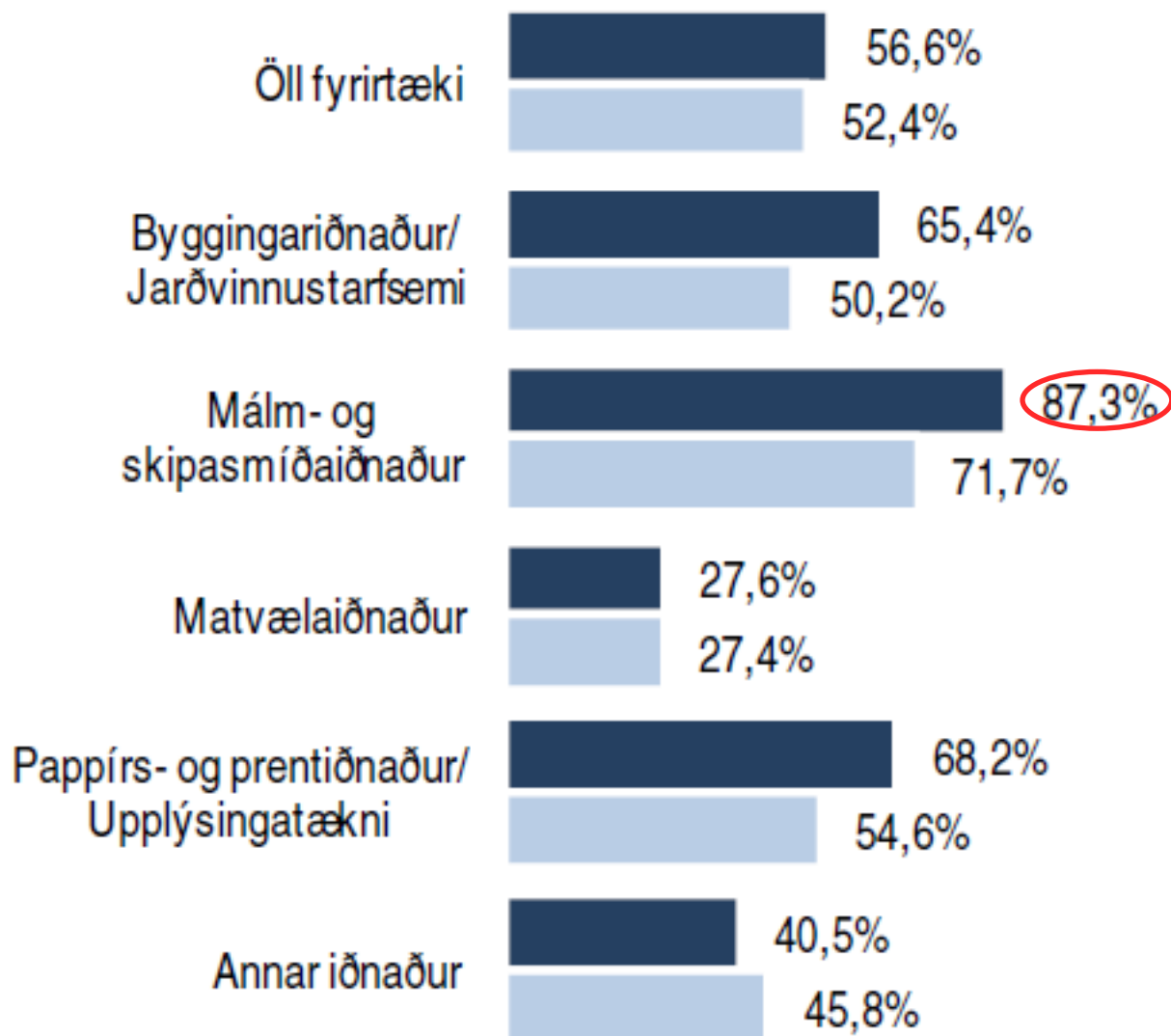
Aðeins lækkun hlutfalls í pappírs- og prentiðnaði/ upplýsingatækni og matvælaiðnaði

- Des. '10-jan. '11
- Des. '03-jan. '04

Meðalhlutfall háskólamenntaðra starfsmanna eftir tegund iðnaðar

Hlutfall tæknimenntaðra af háskólamenntuðum starfsmönnum

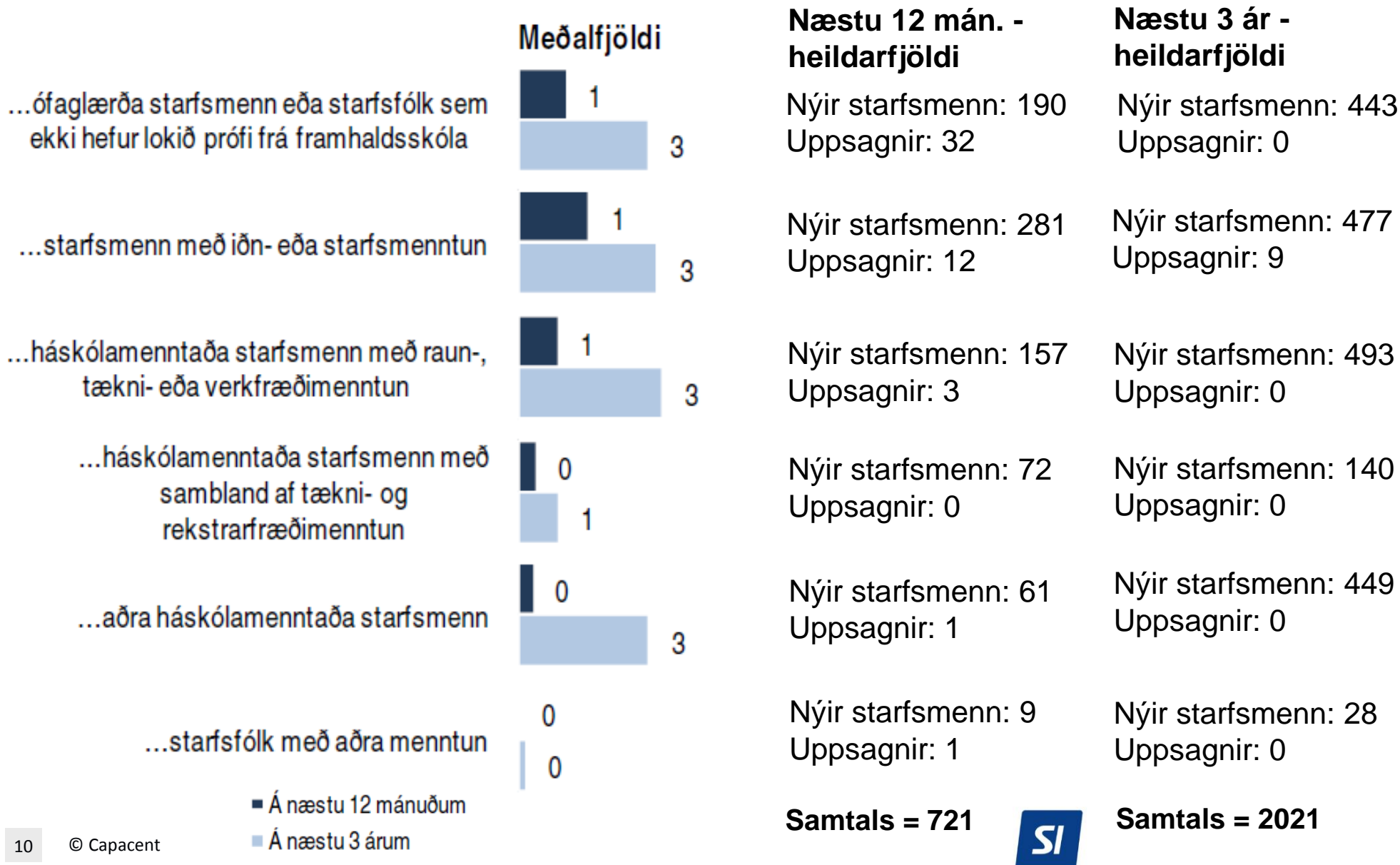
Hlutfall tæknimenntaðra af háskólamenntuðu starfsfólki fyrirtækja eykst í öllum iðngreinum

■ Des. '10-jan. '11
■ Des. '03-jan. '04

Meðalfjöldi ...

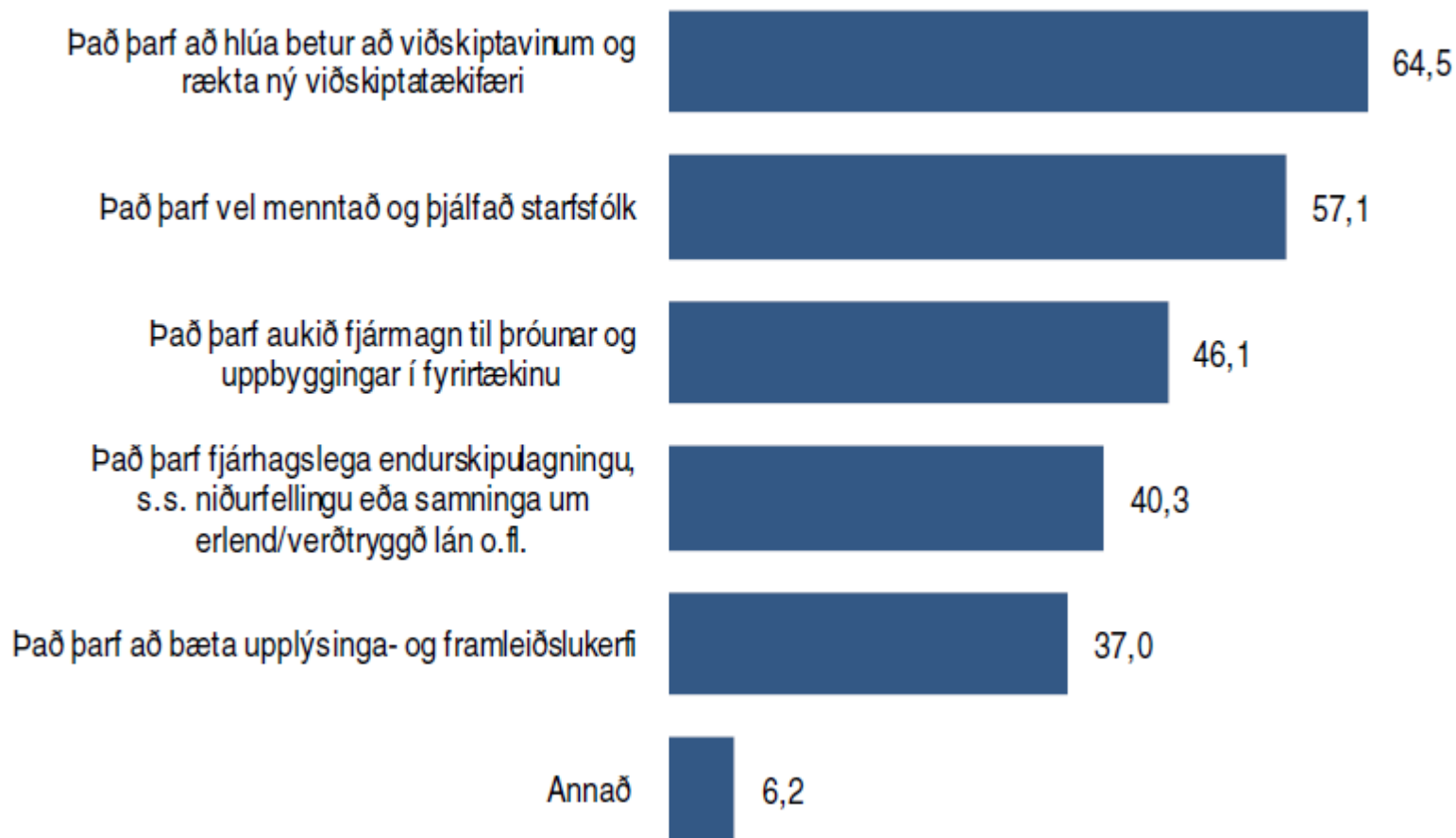

Hvað telur þú að fyrirtækið muni hafa þörf fyrir marga starfsmenn til viðbótar við þann fjölda sem þið hafið í dag?

Vinsamlegast raðaðu eftirfarandi fullyrðingum í forgangs röð með það í huga hver þeirra sé mikilvægust fyrir góða afkomu fyrirtækisins á næstu 3-5 árum

Mikilvægiseinkunn (0-100)

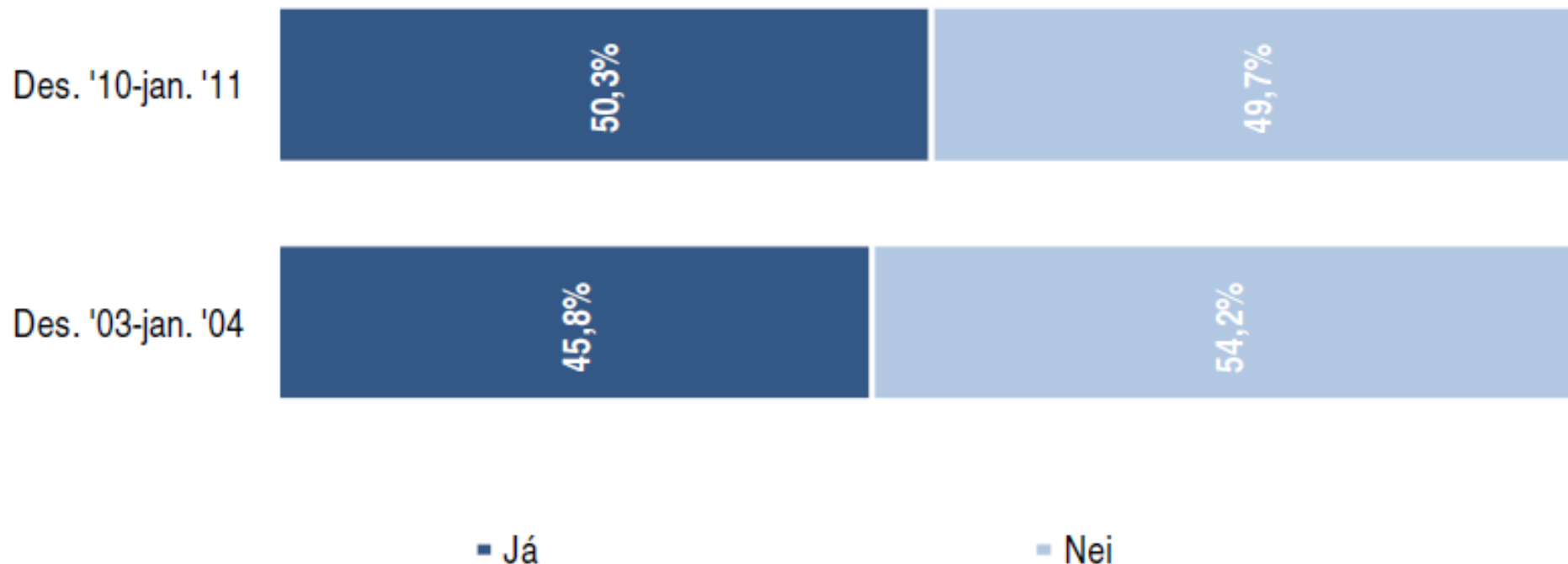
Vinsamlegast raðaðu eftirfarandi fullyrðingum í forgangsröð með það í huga hver þeirra sé mikilvægust fyrir góða afkomu fyrirtækisins á næstu 3-5 árum

Mikilvægiseinkunn - greiningar	Fjöldi svar-enda	Það þarf að hlúa	Það þarf	Það þarf aukið	Það þarf	Það þarf að
		betur að	vel	fjármagn til	fjárhagslega endur-	bæta
		viðskiptavinum	menntað	þróunar og	skipulagningu, s.s.	upplýsinga-
		og rækta ný	og þjálfað	uppbyggingar	niðurfellingu eða	og
		viðskiptatækifæri	starfsfólk	í fyrirtækinu	samninga um	framleiðslu-
					erlend/verðtryggð	kerfi
					lán o.fl.	
Tegund iðnaðar						
Byggingariðnaður/Jarðvinnustarfsemi	59	59	44	39	57 ^{nr 2}	28
Málm- og skipasmíðaiðnaður	26	62	73 ^{nr 1}	47	22	50
Matvælaiðnaður	27	74	57	54	40	47
Pappírs- og prentiðnaður/Upplýsingatækni	30	67	67	53	35	30
Annar iðnaður	55	66	58	46	35	39
Sprotafyrirtæki						
Já	14	59	77	47	7	26
Nei	183	65	56	46	43	38

Þar sem einkunn eru feitletruð og lituð með bláu er marktækur munur á milli hópa

Fer fram markviss vinnustaðakennsla, -þjálfun eða námskeið fyrir starfsmenn á vegum fyrirtækisins?

Þróun

Fer fram markviss vinnustaðakennsla, -þjálfun eða námskeið fyrir starfsmenn á vegum fyrirtækisins?

Greiningar

Fjöldi starfsmanna *

Færri en 5

5 til 14

15 til 24

25 til 39

40 eða fleiri

Sprotafyrirtæki *

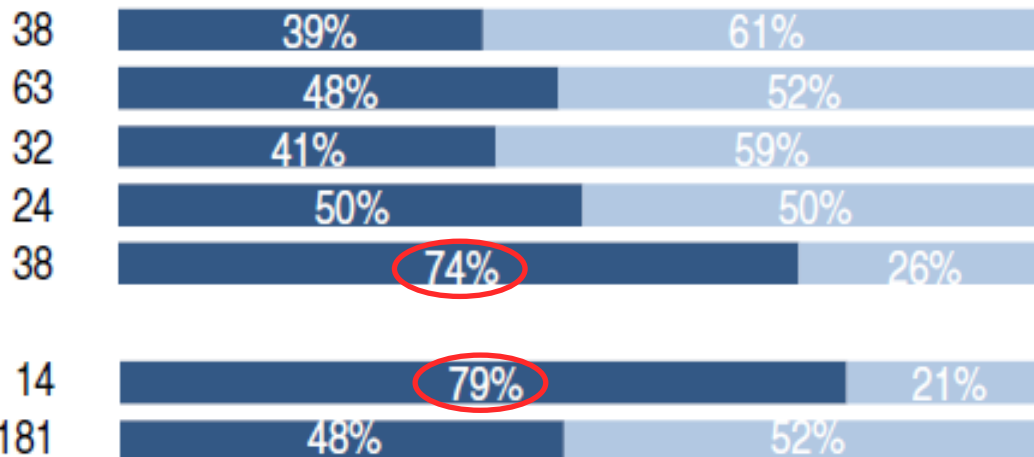
Já

Nei

Fjöldi
svara

■ Já

■ Nei

Hver af eftirfarandi leiðum telur þú að væri árangursríkust til þess að auka hæfni starfsfólks í þínu fyrirtæki?

Hver af eftirfarandi leiðum telur þú að væri árangursríkus til þess að auka hæfni starfsfólks í þínu fyrirtæki?

Greiningar

Staðsetning *

Höfuðborgarsvæðið

Landsbyggðin

Tegund iðnaðar *

Byggingariðnaður/Jarðvinnustarfsemi

Málm- og skipasmíðaiðnaður

Matvælaíðnaður

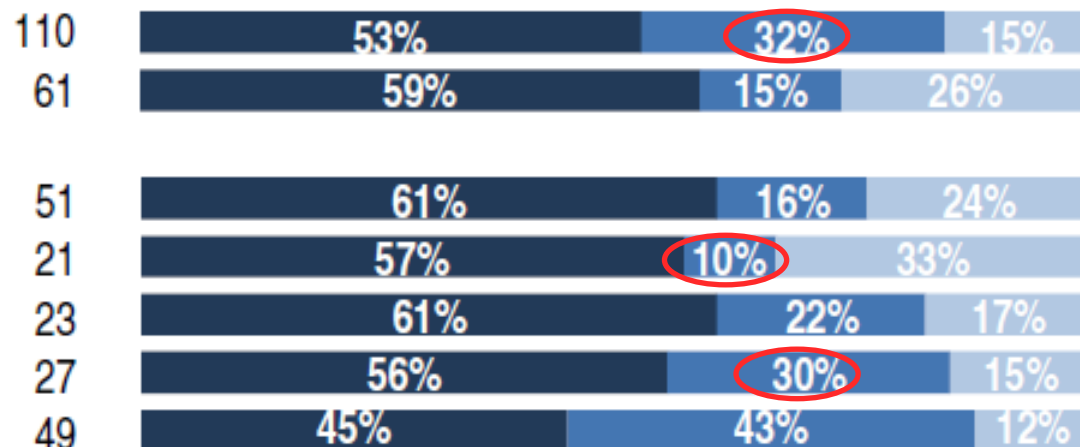
Pappírs- og prentiðnaður/Upplýsingatækni

Annar iðnaður

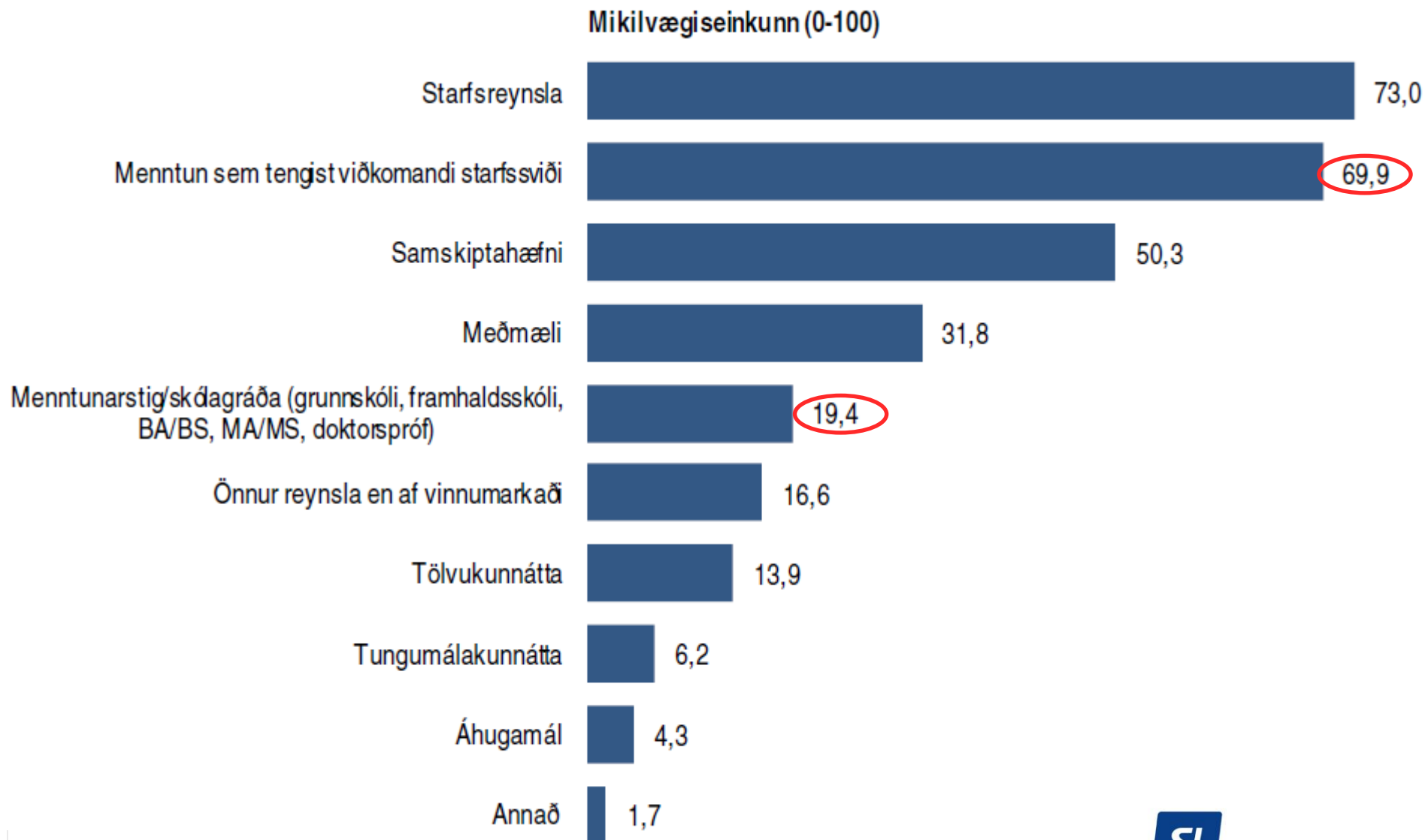
* Marktækur munur á milli hópa

Fjöldi
svara

■ Auka kennslu og þjálfun inni á vinnustaðnum
■ Meira samstarf fyrirtækja og skóla
■ Annað

Til hverra af eftirtöldum þáttum horfir þú mest við ráðningu starfsmanna til fyrirtækisins?

Til hverra af eftirtöldum þáttum horfir þú mest við ráðningu starfsmanna til fyrirtækisins?

Mikilvægiseinkunn - greiningar

	Fjöldi svar-enda	Starfs-reynsla	Menntun sem tengist		Meðmæli	Menntunar- stig/skóla- gráða	Annað
			viðkomandi starfssviði	Samskipta-hæfni			
Fjöldi starfsmanna							
Færri en 5	42	72	74	46	27	11	5
5 til 14	62	74	70	51	32	14	5
15 til 24	34	71	70	55	32	20	2
25 til 39	25	83	66	54	34	19	3
40 eða fleiri	39	68	68	47	35	36	4
Tegund iðnaðar							
Byggingariðnaður/Jarðvinnustarfsemi	62	78	75	50	29	17	4
Málm- og skipasmíðaiðnaður	26	69	88	43	31	23	4
Matvælaíðnaður	27	76	64	51	41	22	4
Pappírs- og prentiðnaður/Upplýsingatækni	30	67	63	47	29	31	3
Annar iðnaður	57	71	63	55	32	13	5
Sprotafyrirtæki							
Já	14	64	67	44	29	49	5
Nei	188	74	70	51	32	17	4

Þar sem einkunn eru feitletruð og lituð með bláu er marktækur munur á milli hópa

Er mikill, nokkur, lítill eða enginn skortur á menntuðu eða þjálfuðu fólki til starfa í þínu fyrirtæki?

■ Mikill ■ Nokkur ■ Lítill ■ Enginn

39,2%

Greiningar

Tegund iðnaðar *

Byggingariðnaður/Jarðvinnustarfsemi

Málm- og skipasmíðaiðnaður

Matvælaiðnaður

Pappírs- og prentiðnaður/Upplýsingatækni

Annar iðnaður

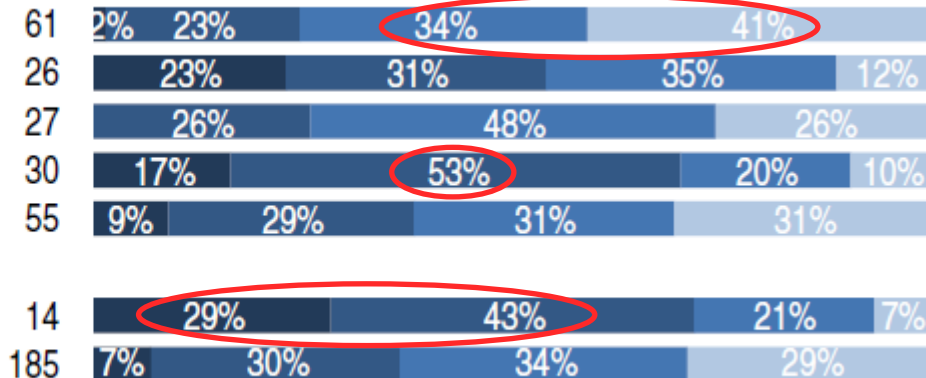
Sprotafyrirtæki *

Já

Nei

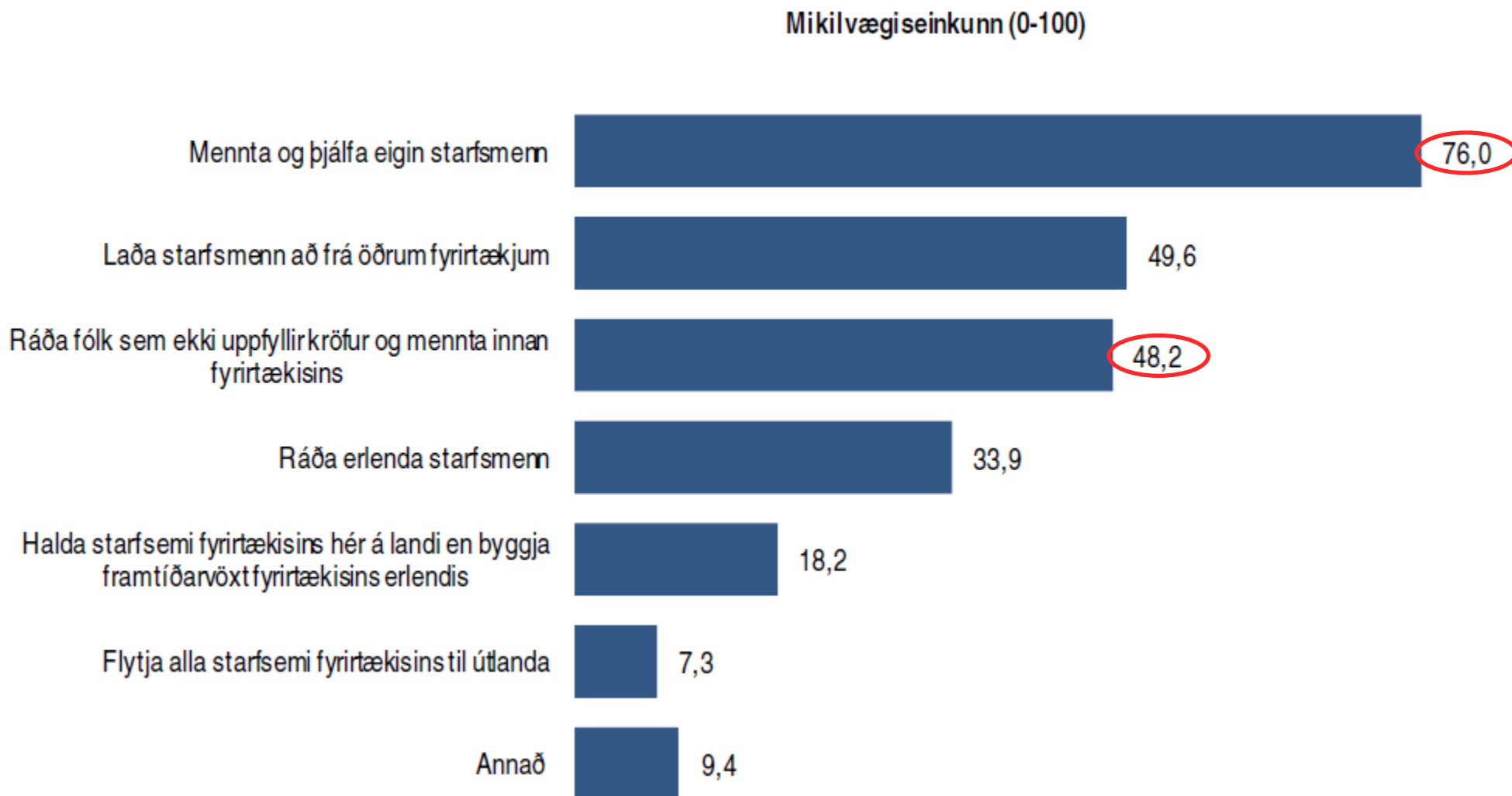
Fjöldi svara

■ Mikill ■ Nokkur ■ Lítill ■ Enginn

* Marktækur munur á milli hópa

Til hvaða af eftirfarandi ráðstöfunum mun fyrirtækið helst grípa til að leysa úr þörf sinni fyrir mannafla?

Mikilvægiseinkunn - greiningar

	Fjöldi svar-enda	Mennta og þjálfara eigin starfsmenn	Laða starfsmenn að frá öðrum fyrirtækjum	Ráða fólk sem ekki uppfyllir kröfur og mennta innan fyrirtækisins	Ráða erlenda starfsmenn	Halda starfsemi fyrirtækisins hér á landi en byggja framtíðarvöxt fyrirtækisins erlendis	Annað
Staðsetning							
Höfuðborgarsvæðið	87	75	51	43	37	23	9
Landsbyggðin	47	77	46	58	27	9	8
Fjöldi starfsmanna							
Færri en 5	25	87	39	35	15	21	6
5 til 14	34	67	50	50	36	12	12
15 til 24	24	65	46	48	33	27	8
25 til 39	18	80	56	64	39	16	6
40 eða fleiri	33	82	56	47	44	18	8
Sprotafyrirtæki							
Já	13	62	49	26	48	66	12
Nei	121	78	50	51	32	13	8

Þar sem einkunn eru feitletruð og lituð með bláu er marktækur munur á milli hópa

Allra helstu niðurstöður

- Fyrirtækjum með ófaglærða starfsmenn hefur fækkað um 16,6 prósentustig frá árinu 2003
- Meðalfjöldi ófaglærðra starfsmanna er þó óbreyttur frá síðustu mælingu → stór fyrirtæki með marga ófaglærða starfsmenn meðal svarenda
- Hlutfall ófaglærðra starfsmanna er lægra nú í öllum tegundum iðnaðar en árið 2003
- Fyrirtækjum með iðn- eða starfsmenntað starfsfólk hefur fækkað lítillega frá síðustu mælingu (um 4,5 prósentustig)
- Hins vegar er meðalfjöldi starfsfólks með iðn- eða starfsmenntun meiri nú en áður -> einstök þátttökufyrirtæki með mikinn fjölda slíks starfsfólks
- Hlutfall iðn- og starfsmenntaðs starfsfólks nú aðeins hærra á heildina litið en árið 2003 (+3,5 prósentustig)
- Fyrirtækjum með háskólamenntað starfsfólk hefur fjölgað um tæp 10 prósentustig frá síðustu mælingu
- Einnig hefur meðalfjöldi háskólamenntaðra starfsmanna aukist

Allra helstu niðurstöður – frh.

- Þörf virðist vera fyrir töluvert fleira starfsfólk en nú starfar hjá fyrirtækjunum, bæði í nálægri framtíð og ögn fjarlægari
- Hlutfallslega flest fyrirtæki munu hafa þörf fyrir viðbótarstarfsmann/-menn með iðn- eða starfsmenntun á næstu 12 mánuðum, næst flest fyrir ófaglærða starfsmenn og þá fyrir starfsmenn með raun-, tækni- eða verkfræðimenntun á háskólastigi
- Á næstu 2 árum þar á eftir er talin verða enn ferkari þörf fyrir starfsfólk. Hlutfallslega flest af fyrirtækjunum sjá fyrir sér viðbótarþörf fyrir starfsfólk með iðn- eða starfsmenntun, og næst flest fyrir starfsfólk með sambland af rekstrar og tæknimenntun á háskólastigi
- Þjónusta við viðskiptavini og sókn á markaði ásamt menntun og þjálfun starfsfólks eru þau atriði sem almennt eru talin skipta mestu fyrir góða afkomu fyrirtækja
- Markviss þjálfun eða kennsla fer fram á vegum um helmings þátttökufyrirtækja en það sem talið er spila stærsta rullu í að auka hæfni starfsfólks er aukin kennsla og þjálfun inni á vinnustöðum

Allra helstu niðurstöður – frh.

- Þeir starfsmenn sem hafa fengið markvissa þjálfun á vegum fyrirtækis hafa að jafnaði hlotið þjálfun í 26 klst. á síðasta ári (allt upp í 200 tíma, tíðasta gildi 8 klst.)
- Í tæplega helmingi tilfella fer slík þjálfun alfarið fram innan fyrirtækisins sjálfs en annars er algengast að fyrirtækið greiði yfir helming í þjálfuninni
- Bein reynsla eða þekking á starfsvettvangi er það sem helst er litið til þegar starfsfólk er ráðið til fyrirtækis. Starfsreynsla vegur langþýngst en þar á eftir hvort fólk hefur menntun sem tengist viðkomandi starfssviði
- Nokkur skortur virðist vera á menntuðu eða þjálfuðu fólki til starfa en 37,2% segja skortinn vera mikinn eða nokkurn. Fyrirtæki í pappírs- og prentiðnaði og upplýsingatækni ásamt sprotafyrirtækjum segja skortinn mestan
- Besta lausnin á þörf fyrir mannafla er talin vera að mennta og þjálfna starfsfólk upp innan fyrirtækisins

Spurningar?

Vilborg Helga Harðardóttir
vilborg.hardardottir@capacent.is
s. 540-1074